

จุดหมายสูงสุด
ของชีวิต

ผู้มีปัญญา

ย่อมเล็งเห็นแกมคุณเป็นของไม่เที่ยง

เป็นทุกข์และเป็นโรค

ผู้เห็นอย่างนี้

ย่อมละความพอใจในแกมคุณอันเป็นทุกข์

เป็นภัยใหญ่หลวงได้

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๓๕

จุดประสงค์ของชีวิต ก็เพื่อกระทำพระนิพพานให้แจ้ง พระสัมมาสัมพุทธเจ้า เมื่อครั้งที่พระองค์ยังสร้างบารมีเป็น พระบรมโพธิสัตว์อยู่ จะเกิดกิฬพกิจชาติ ก็ทำแต่ความดี จนกระทั่งหมดอายุขัย และตลอดระยะเวลานั้น ท่านไม่เคยละเลย ต่อการฝึกฝนใจให้หยุดนิ่ง ทรงกระทำอย่างนี้ทุกชาติ จนบารมี เต็มเปี่ยมบริบูรณ์และได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็น บรมครูของเรา สั่งสอนสัตว์โลกให้เข้าถึงธรรมตามพระพุทธร่องค์ไปด้วย ดังนั้น เราควรหมั่นฝึกฝนใจให้หยุดนิ่งกัน

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าสมัยเป็นสรวงโคโพธิสัตว์ ได้กล่าว ธรรมภาษิตไว้ว่า

“ผู้มีปัญญา ย่อมเล็งเห็นกามคุณเป็นของไม่เที่ยง เป็น ทุกข์และเป็นโรค ผู้เห็นอย่างนี้ ย่อมละความพอใจใน กามคุณอันเป็นทุกข์ เป็นภัยใหญ่หลวงได้”

ปัจจุบันนี้ กระแสสังคมโลกกำลังเปลี่ยนไป โลกเข้าสู่ยุค ข้อมูลข่าวสารไร้พรมแดน โลกใบนี้จึงดูเหมือนว่าจะเล็กลงไป ถนัดตา ซึ่งคนส่วนมากจะพัฒนาแต่เฉพาะภายนอก โดยลืมนึกถึงการพัฒนาจิตใจ ทำให้เกิดการแข่งขัน ต่อสู้กันด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่มาบำรุงบำเรอตามความปรารถนา ซึ่งไม่พ้นไปจากรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัส ที่เรียกว่าเบญจกามคุณ

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๗๖

แสวงหาในเรื่องที่ทำให้ใจเหินห่างจากศูนย์กลางกาย ซึ่งเป็นต้นแหล่งแห่งความสุขที่แท้จริง ยิ่งแสวงหาเท่าไร ก็วยิ่งห่างไกลจากความสุขมากขึ้นเท่านั้น

ผู้ที่มิวแต่แสวงหาความสุขจากภายนอกจะไม่มีวันรู้ซึ่งถึงความสุขที่แท้จริงเลยว่าเป็นอย่างไร เพราะผู้ปรารถนากามคุณ จะมีความพร่องอยู่เป็นนิตย์ แม้จะถมเท่าไร ก็ไม่มีวันเต็ม เหมือนทะเลที่ไม่เคยอ้อมด้วยน้ำ หากเมื่อใดที่มนุษย์เปลี่ยนวิธีการแสวงหาความสุขจากภายนอก มาแสวงหาความสุขภายใน ที่เกิดจากใจหยุดนิ่งกัน ความรู้สึกพอดิก็จะบังเกิดขึ้น อยากรแบ่งปันความสุขให้แก่ผู้อื่น เป็นความรู้สึกที่ออกมาจากใจอันบริสุทธิ์ ซึ่งความรู้สึกนี้ จะเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงโลก ให้บังเกิดสันติสุขที่แท้จริง

โดยเฉพาะภาวนามยปัญญา ซึ่งเป็นปัญญาที่เกิดจากใจหยุดนิ่ง ทำให้รู้เห็นไปตามความเป็นจริง เล็งเห็นทุกข์ และโทษของเบญจกามคุณ ไม่หลงไหลเพลิดเพลิน กับสิ่งไร้สาระเหล่านั้น ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย เมื่อเบื่อหน่ายก็คลายความกำหนัดใจจะยินดีในพระนิพพาน มุ่งแสวงหาธรรมรส ซึ่งเป็นความสุขล้วนๆ ไม่มีทุกข์เจือปนเลย

*เหมือนในสมัยอดีต พระโพธิสัตว์ได้ถือกำเนิดเป็นพระ-

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๓๓

กุมาร ในกรุงราชคฤห์ทรงพระนามว่า “พรหมทัต” พระองค์ทรงมีสหายนีทอยู่คนหนึ่ง ซึ่งเป็นลูกของมหาอำมาตย์ ชื่อ ตรีมุข ทั้งสองได้ไปศึกษาศิลปวิทยา ที่เมืองดักกิลลา เมื่อเรียนจบได้อำลาอาจารย์เพื่อไปหาประสบการณ์ตามสถานที่ต่างๆ จนเสด็จไปถึงเมืองพาราณสี

พรหมทัตกุมารทรงพักผ่อนอยู่บนแผ่นมงคลศิลา ในพระราชอุทยานจนพล้อยหลับไป เพลิดเพลินนั้น พระเจ้ากรุงพาราณสีสวรรคตครบ ๗ วัน พอดี พระองค์ไม่มีรัชทายาทสืบทอดราชสมบัติ บุโรहितพร้อมกับเหล่าอำมาตย์จึงได้เสี่ยงบุษยราชรถ คือ ปล่อยราชรถที่เทียมด้วยม้าสีขาวออกจากพระนคร เพื่อแสวงหาผู้มีบุญมาปกครองแผ่นดิน

ตรีมุขได้ยินเสียงดุริยางค์ ที่ติดตามขบวนบุษยราชรถ กำลังวิ่งมา ก็รู้ทันทีว่า “วันนี้พระสหายของเราจะได้ครองราชย์เป็นพระเจ้าแผ่นดินในเมืองนี้ และเราจะต้องเป็นเสนาบดี แต่เราไม่ปรารถนายศลาบรรดาคักดีเลย ชีวิตนักบวชเท่านั้น เป็นชีวิตที่สงบและประเสริฐที่สุด” แล้วตรีมุขก็รีบไปยืนหลบอยู่ในที่กำบัง รถม้าแล่นไปหยุดอยู่ที่ประตูพระราชอุทยาน บุโรहितเห็น

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๗๘

พระโพธิสัตว์บรรทมหลับอยู่บนแผ่นศิลาผืนหนึ่ง จึงไปตรวจดู
ลักษณะที่ฝ่าพระบาท ก็ทราบว่าเป็นคนมีบุญ จึงให้
ประโคมดุริยางค์ขึ้นพร้อมกัน

เมื่อพระราชกุมารได้สดับเสียงดุริยางค์ตื่นจากบรรทมแล้ว
บุโรหิตจึงได้ทูลอัญเชิญให้พระองค์เป็นพระราชาองค์ต่อไป
พระราชกุมารมัวเพลิดเพลินอยู่กับความเป็นใหญ่ที่ได้รับ จึงลืมนึกถึง
ทริมุขผู้เป็นพระสหาย ได้เสด็จขึ้นราชรถ มีบริวาร
ห้อมล้อมมากมายเข้าไปสู่พระนคร

เมื่อทริมุขเห็นว่าไม่มีใครอยู่บริเวณนั้นแล้ว ก็ออกมานั่ง
บนแผ่นศิลาผืนนั้น ท่านได้เห็นใบไม้เหลืองร่วงหล่นลงมาตรง
หน้าพอดี จึงพิจารณาการเกิดขึ้น ตั้งอยู่และเสื่อมไปของสังขาร
เห็นความไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตาในสรรพสิ่ง ใจก็หยุดนิ่ง
ไปตามลำดับ ปล่อยวางความยึดมั่นในสิ่งทั้งปวง จนได้บรรลุ
ปัจเจกโพธิญาณ ในขณะนั้นนั่นเอง จากนั้นท่านไปบำเพ็ญสมณ-
ธรรม ที่ภูเขานันทมูลกะ ในป่าหิมพานต์

ฝ่ายพระโพธิสัตว์เมื่อได้รับอภิเชษเป็นพระราชาแล้ว
ทรงรับสั่งหาทริมุขกุมาร ทรงให้ราชบุรุษเที่ยวสืบข่าว เสาะ
แสวงหาตามเมืองต่างๆ แต่ก็ไม่มีแว่วว่าจะพบเลย จนเวลาได้
ล่วงเลยไปถึง ๕๐ ปี พระทริมุขปัจเจกพุทธเจ้า ก็ระลึกถึงพระสหาย

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๗๕

ตั้งใจว่าจะไปแสดงธรรมเพื่อให้พระราชอาทกพนวช จึงเหาะมาทางอากาศลงที่พระราชอุทยาน และให้เด็กน้อยคนหนึ่งไปกราบทูลพระราชอา เมื่อพระราชอาเสด็จมาถึง พระปัจเจกพุทธเจ้าก็ถวายพระพรว่า “ขอถวายพระพร มหาบพิตร พระองค์ทรงพระชราภาพแล้ว บัดนี้ได้เวลาอันสมควรที่พระองค์จะละกามคุณเพื่อเสด็จออกผนวชแล้ว”

พระราชอาเมื่อได้สดับดังนั้น ยังทรงรับไม่ได้ จึงปฏิเสธว่า “ข้าพเจ้ายังกำหนดยินดี มีความพอใจในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสอยู่ คงออกบวชไม่ได้ แต่จะขอทำบุญกุศล ให้เต็มที่” ด้วยจิตที่จะอนุเคราะห์พระราชอา พระปัจเจกพุทธเจ้าจึงถวายพระพรว่า

“ธรรมดานักโทษย่อมไม่ยินดีในเรือนจำ มีแต่ดินรน แสงหาหนทางออกจากเรือนจำนั้นอย่างเดียว ขอพระองค์จงเป็นเช่นนั้นเถิด จงเห็นภพทั้งหมดเหมือนเรือนจำเถิด โลกนี้ถูกความมืด คืออวิชชาห่อหุ้มไว้ ตราบใดที่สัตว์โลกยังไม่ได้รับแสงสว่างจากพระสัทธรรม เปรียบเสมือนตกอยู่ในคุกมืด ขอพระองค์จงมุ่งสู่อริสัจมาสัมโพธิญาณเถิด เพราะหากจะเอากองกระดุกของผู้ที่เกิดแล้วเกิดอีก มากองรวมกัน ภูเขาแม้สูงตระหง่าน ก็ดูเหมือนว่าจะเตี้ยเกินไป เมื่อเทียบกับกองกระดุกนั้น การเกิดบ่อยๆ ย่อมเป็นทุกข์รำไป” เมื่อแสดงธรรมให้พระราชอาได้คิดแล้ว

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๘๐

ท่านก็กลับไปยังภูเขานันทมูลกะตามเดิม

พระราชามาเมื่อได้ฟังพระธรรมเทศนาอันประเสริฐเช่นนั้น แล้ว ทรงมีพระทัยเด็ดเดี่ยว ทรงสละราชสมบัติทั้งหมดให้ พระราชโอรส แล้วพระองค์ก็เสด็จเข้าป่าหิมพานต์ ผนวชเป็นฤๅษี บำเพ็ญเพียรจนได้สำเร็จอภิญญาสมบัติ ท่านมุ่งปรารถนาความ เพียร เจริญเมตตาจิตอยู่เป็นประจำ เมื่อละโลกไปแล้ว ก็ไปสู่ พรหมโลก

จากเรื่องนี้ จะเห็นได้ว่า จุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตมนุษย์ มิใช่การได้ยศลาภบรรดาศักดิ์ หรือมีทรัพย์สมบัติมากมาย ผู้รู้ทั้งหลาย จึงแสวงหาสิ่งที่เหนือกว่าความสุขจากเบญจกามคุณ เพราะท่านรู้ว่า สมบัติเหล่านี้ไม่ยั่งยืน ไม่ใช่เป็นของเราตลอดไป เป็นเพียงทางผ่านในการสร้างบารมีเท่านั้น ตราบใดที่เรายังไม่ บรรลุธรรมอันประเสริฐ ก็ไม่ควรประมาทในชีวิต **ชีวิตของเราจะ** **ปลอดภัย** เมื่อได้เข้าถึงที่พึงที่แท้จริงเท่านั้น ให้มองดูชีวิตว่า เปรียบประดุจผลไม้สุก ที่นับวันจะร่วงหล่นไปทุกขณะ มัจจุราชนับวันจะคืบคลานเข้ามาหา ถึงหมองูจะเยียวยาผู้ที่ ถูกอสรพิษกัดให้ตายได้ แต่จะถอนพิษให้ผู้ที่ถูกมัจจุราช ประทุษร้ายแล้ว ไม่ได้เลย

การนำใจกลับเข้ามาอยู่ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ ให้

จุดหมายสูงสุดของชีวิต

๑๘๑

หยุดนิ่งจนเป็นปกติ จะทำให้เราได้เข้าถึงจุดที่ปลอดภัยที่สุด ที่พญามัจจุราชเข้าไปไม่ถึง ยิ่งสามารถชำระกาย วาจา ใจให้ สะอาดบริสุทธิ์มากเพียงใด ก็ยิ่งห่างไกลจากความทุกข์ ความ สุขและความบริสุทธิ์ก็เพิ่มพูนทับทวีมากยิ่งขึ้น เมื่อไรที่สามารถ ทำใจให้หยุดนิ่ง เข้าไปเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับกายธรรมอรหัต ก็ไม่ต้องมาเวียนว่ายตายเกิดกันอีกต่อไป ได้ชื่อว่าหลุดพ้นแล้ว จากหัตถาพญามัจจุราช

เพราะฉะนั้น ให้ทุกๆ ท่านหมั่นฝึกทำใจให้หยุดนิ่ง ควบคู่กับการกิจประจำวัน ที่เราทำอยู่ แล้วชีวิตนี้จะทรงคุณค่า และมีความหมาย เพราะได้เข้าถึงความสุขอันเกิดจากการ ประพฤติธรรมและเข้าถึงธรรมกัน

